

Проданчук М.А., к.е.н., доцент,
Буковинський державний
фінансово-економічний університет,
м. Чернівці

Вплив глобалізації економіки на формування методології бухгалтерського обліку в умовах управління бізнесом

Здійснено огляд сучасних підходів щодо економічної сутності методології бухгалтерського обліку, що характеризує її як цілісну систему за допомогою якої досягається поставлена мета – отримання інформації для прийняття обґрунтованих управлінських рішень та вирішення поставлених задач. Визначено місце глобалізаційних процесів в розвитку світової та національних економік, а також розглянуто прояв глобалізації в соціально-економічних відносинах і її вплив на методологію бухгалтерського обліку.

Вивчено як один із альтернативних напрямів розвитку національної економіки та національної системи бухгалтерського обліку в умовах глобалізації – ісламську економічну доктрину та ісламську модель систем бухгалтерського обліку, яка спрямована на вирішення соціально економічних проблем. Розроблено шляхи вдосконалення методології бухгалтерського обліку в умовах глобалізації та управління бізнесом.

Ключові слова: методологія бухгалтерського обліку, глобалізація економіки, управління бізнесом, національна економіка, світова економіка.

Осуществлен обзор современных подходов к экономической сущности методологии бухгалтерского учета, характеризует ее как целостную систему с помощью которой достигается поставленная цель – получение информации для принятия обоснованных управленческих решений и решения поставленных задач. Определено место глобализационных процессов в развитии мировой и национальных экономик, а также рассмотрены проявления глобализации в социально-экономических отношениях и ее влияние на методологию бухгалтерского учета.

Изучены как один из альтернативных направлений развития национальной экономики и национальной системы бухгалтерского учета в условиях глобализации – исламскую экономическую доктрину и исламскую модель национальных систем бухгалтерского учета, которая направлена на решение социально-экономических проблем. Разработаны пути совершенствования методологии бухгалтерского учета в условиях глобализации и управления бизнесом.

Ключевые слова: методология бухгалтерского учета, глобализация экономики, управление бизнесом, национальная экономика, мировая экономика.

Made the survey of modern approaches to the economic substance of the methodology, describing it as a whole system through which achieved the goal – getting information to make informed management decisions and solving problems. The place of globalization in the global and national economies, and is considered a manifestation of globalization in the social and economic relations and its impact on the methodology of accounting.

Studied as one of the alternative directions of development of national economies and national accounting systems in the context of globalization – Islamic doctrine and Islamic economic model of national accounting systems that aims to solve social and economic problems. Developed ways to improve the accounting methodology in the context of globalization and business management.

Key words: methodology of accounting, economic globalization, business management, national economy, the global economy.

Постановка проблеми. Стабільний розвиток суспільства характеризуються стабільністю базових культур. У процесі глобальних зрушень характер перетворень різко змінюється, де один тип розвитку заміщається іншим. Нині суспільство відходить від колишньої парадигми, переходить до логіки постсучасності, до логіки свободи. Радикальні зрушення породжують складний рух, який одночасно поєднує в собі різні моделі, сценарії та процеси соціальних трансформацій. Відповідним чином ці процеси змінюють як відношення до інформації, так і стосунки між людьми з приводу інформації, трансформують можливості проведення спрямованих змін, соціального конструювання реальності та стратегічного управління.

М. Кастельс підкреслює, що глобальна економіка є історичною реальністю, яка відрізняється від світової економіки і під якою розуміється система, де процес накопичення капіталу відбувається по всьому світу, і яка існує з XVI ст. Глобальна економіка, на його думку, це економіка, що здатна працювати як «єдина система» в режимі реального часу «в масштабі всієї планети» [8].

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Дослідженню питань пов'язаних із впливом глобалізації економіки на формування методології бухгалтерського обліку в умовах управління, присвячено велика кількість праць вітчизняних та зарубіжних вчених-економістів, зокрема Ф.Ф. Бутинця, Г.Г. Кірейцева, В.М. Жука, М.С. Пушкаря, Н.М. Малюги, Т.Н. Малькова, В.В. Сопка, Л.К. Сука, П.Л. Сука, А.Н. Чумакова, М.М. Шигун та інших.

Постановка завдання. Метою дослідження є з'ясування сутності методології та глобалізації економіки, вивчення питань, пов'язаних із впливом глобалізації економіки на формування методології бухгалтерського обліку в умовах управління.

Виклад основного матеріалу дослідження. У сфері економіки глобалізацію пов'язують з змінами, які відбуваються в обслуговуючих галузях людської діяльності. Сучасні комунікаційні та інформаційні технології залучають світове співтовариство у відкриту систему фінансово-економічних зв'язків. Такі умови потребують нової концепції розвитку, однієї із найбільш традиційних інформаційних систем, національної системи бухгалтерського обліку. Основним призначенням якої є забезпечення інформацією менеджменту, для ефективного прийняття управлінських рішень, як на мікро так і на макрорівнях, в основі котрої повинна стати науково-обґрунтована його методологія.

У «Філософському енциклопедичному словнику» методологія розглядається як система принципів і способів організації та побудови теоретичної та практичної діяльності, а також вчення про цю систему [21, с. 365]. «Радянському енциклопедичному словнику» за ред. А.М. Прохорова поняття «методології» (від «метод» і «логія») розуміється як вчення про структуру, логічну організацію, методи та засоби діяльності [16, с. 795]. М. Блауг зазначає, що «економічна методологія – це методи і техніка економічних досліджень, а методологія – це фундаментальні

методологічні принципи, що постійно застосовуються при формуванні та обґрунтуванні економічної теорії» [1, с. 53].

Отже, узагальнюючи вище зазначені визначення, методологія це спеціальна форма рефлексії над науковим пізнанням і дослідженням, яка полягає у вивченні їх методів, прийомів і структури, генезису і функціональних закономірностей розвитку і трансформації. На рівні методології створюються умови визначення адекватної аксіології науки – системи критеріїв і оцінок наукової діяльності (істинність, раціональність, об'єктивність, ефективність, прагматичність).

Проф. М.С. Пушкар зазначає, що методологія не є застиглою формою знання, а знаходиться в постійному розвитку, відшліфовуючи понятійний апарат, моделюючи нові концепції для глибинного пізнання навколишнього світу [15, с. 184].

Однією з найактуальніших проблем сучасного стану розвитку методології як науки є проблема виділення методів та засобів наукового пізнання поряд з емпіричними (первинна обробка вихідного фактичного матеріалу) та теоретичними рівнями (глибокий аналіз наукових фактів з проникненням у суть досліджуваних явищ) ще й метатеоретичного рівня.

У процесі пізнання методологія розробляє стратегію пізнавальної та практичної діяльності й виконує такі основні функції: направляє хід наукових досліджень по оптимальному шляху в інтересах набування нового істинного знання; регулює застосування методів, засобів і прийомів у процесі пізнання та практики; забезпечує уточнення, збагачення, систематизацію термінів і понять у науці; узагальнює результати наукового пізнання в різні форми знань; формує загальні принципи та методи наукового дослідження [14].

Велике значення для економічної науки має вивчення методології бухгалтерського обліку яка складається загальних елементів притаманних методології наукового дослідження. Проф. Ф.Ф. Бутинець підкреслює, що складовим елементом методології обліку є вчення про методи пізнання, у тому числі і про методи формування теоретичних положень, про методи конструювання теорій [2]. Методологія є одним з напрямів філософського знання, пов'язаного із загальним дослідженням методів пізнання. проф. Г.Г. Кірейцев зазначає, що **методологія** – це філософія науки, а методологія бухгалтерського обліку це філософія бухгалтерської науки. Її призначення є вирішення двох основних задач:

- аналіз ускладнень та проблем у науковому та інших видах мислення;
- визначення шляхів та розробка пропозицій щодо вирішення таких проблем та завдань (в даному випадку йдеться про вирішення проблем підвищення наукового рівня складових методу бухгалтерського обліку) [10, с. 57]. Суть методології полягає в адаптації системи бухгалтерського обліку до виконання нової задачі наукового або практичного характеру.

Проф. Н.М. Малюга у своїй праці детально аналізує і розкриває питання методології бухгалтерського обліку. Зокрема, визначено, що методологія є системою знань про структуру бухгалтерської теорії, про підходи до спостереження та реєстрації економічних явищ і процесів, узагальнення

інформації про них у системі бухгалтерського обліку, про способи отримання знань, які правдиво відображають дійсність, що постійно змінюється в умовах розвитку суспільства [13, с. 202].

В.В. Сопко пропонує розглядати методологію бухгалтерського обліку як сукупність прийомів, за якими пізнається об'єкт. Їх сутність: документування, інвентаризація, оцінювання, калькулювання, рахунок, двоїсте (подвійне, балансове) узагальнення стану господарських фактів, двоїсте (подвійне) відображення зміни господарських фактів у системі рахунків і звітності [18]. Узагальнюючи вище зазначене можна зробити висновок, що одні трактують методологію як систему знань про структуру бухгалтерського обліку, другі – як сукупність прийомів та методів наукового пізнання, інші – принципи та правила обробки інформації.

На нашу думку, методологія бухгалтерського обліку – це сукупність способів та прийомів, методів, інструментів, форм, засобів, принципів та правил наукового пізнання предмета, систематизації і узагальнення інформації про факти господарського життя та об'єкти у системі бухгалтерського обліку. Таке визначення методології бухгалтерського обліку, де пізнання різних елементів методології бухгалтерського обліку забезпечить суцільне і неперервне вивчення його об'єкта. Воно характеризує методологію обліку як цілісну систему за допомогою якої досягається поставлена мета – отримання інформації про фінансовий стан та результати діяльності і взаємовідносини із іншими сторонами господарювання для прийняття обґрунтованих управлінських рішень та вирішення поставлених задач.

Практично важко відокремити методологію від методики науки, тобто від її теоретичних проблем, оскільки між ними існує безпосередній зв'язок. Методологія дає смислове насичення і взаємну ув'язку основним обліковим категоріям (факт господарського життя, рівновага, структура). У зв'язку з цим у ній виділяється два аспекти: онтологічний (змістовний, формований правом і економікою) і гносеологічний (інструментальний, формований методами кібернетики, логіки, статистики і математики) [20].

На думку Т.М. Малькової, методологія обліку має два шари: верхній, який проявляється в стереотипах документів, і глибинний механізм, який означає професійних цілеспрямований алгоритм дій з інформацією, що відповідає уявленням про єдність предмета і методу обліку. Саме стійкістю останнього Т.М. Малькова пояснює переважно еволюційний процес розвитку бухгалтерського обліку, його пристосовуваність до змінних економічних обставин і законодавчій базі, формування бухгалтерського обліку як науки [12].

Методологія є одним з необхідних і визначальних факторів розвитку бухгалтерського обліку. На основі загальнонаукових (індуктивного – від одиничного до загального; дедуктивного – від загального до одиничного; метод аргументації; емпіричного методу – на основі досвіду; метод встановлення істинності та еkleктичний підхід до установки) та спеціальних методів наукового пізнання розроблені прийоми і способи ведення бухгалтерського обліку, використання яких дозволяє реєструвати і узагальнювати інформацію про окремі факти господарського життя. Сукупність цих методів на

емпіричному та теоретичному етапах зумовлюють розвиток один одного в цілісній структурі наукового пізнання. На емпіричній стадії розробляється мета та завдання методології бухгалтерського обліку, визначаються принципи, які формують процес організації бухгалтерського обліку. На теоретичному етапі – моделюється організація бухгалтерського обліку на основі правил системного підходу, цілісності та структурності. При цьому враховуючи особливості галузевої належності і організаційно-правові структури, природні та технічні умови.

Проблема полягає у наявності в системі управління складних ситуацій, які потребують нестандартних рішень та методів підготовки необхідної інформації. Тому, для обслуговування управлінської системи необхідна адекватна методологія бухгалтерського обліку, яка б забезпечувала координацію, взаємодію і погодженість окремих елементів управління для досягнення стратегічних цілей компаній.

Сучасна методологія бухгалтерського обліку повинна базуватись на пізнанні розвитку його функціональної корисності. Для системи управління потрібна його функція, як невід'ємний елемент управління. А методологія бухгалтерського обліку майбутнього, полягає в тому, що облік повинен ставати дедалі оперативнішим і одночасно забезпечувати стратегічний розвиток підприємств, орієнтуватись на поточний результат та ефективність у довгостроковому періоді. Слід вести мову про організацію системи обліку, здатної забезпечити вирішення економічних проблем на мікро-, та макрорівнях.

Враховуючи зазначене, вважаємо, що сьогодні виникає потреба теоретичного осмислення, методологічного обґрунтування та системного відображення в бухгалтерському обліку факторів економічного відтворення, господарських процесів та результатів діяльності суб'єктів підприємницьких структур. Більшість економічних проблем можуть бути вирішені результативно на перетині декількох дисциплін, ніж це можна зробити на рівні кожної із них окремо. Тому пропонуємо застосовувати у практиці бухгалтерського обліку методологічного плюралізму. Для вирішення цих питань методологія бухгалтерського обліку повинна розглядатися не ізольовано, а удосконалюватися як складова методології економічної науки.

Суттєвий вплив на формування методології бухгалтерського обліку підприємства має глобалізація економіки. Це зумовлено тим, що глобалізація виступає об'єктом дослідження різнопланових суспільних та економічних наук, які обумовлюють різні точки зору та різні предмети дослідження.

Глобалізація – це процес залучення всіх країн до єдиного економічного та соціального простору з реальною можливістю інтерактивного спілкування в реальному часі на базі сучасних інформаційних технологій. Більшість науковців визначають глобалізацію як «процес формування та розвитку єдиного загальносвітового фінансово-економічного простору на базі нових переважно комп'ютерних технологій» [4].

Зважаючи на це, сьогодні виникає проблема подальшого напряму розвитку глобалізаційних процесів які потребують наукового вирішення. Глобалізацію економіки потрібно розглядати як інтеграцію економічних, виробничих і

торгівельних процесів, правових норм із високо розвинутих країн у менш розвинуті.

З цього приводу оригінально висловились З.О. Луцишин, яка переконана, що на рівні відповідного підприємства глобалізація характеризується, найперше, «диверсифікацією та розширенням джерел надходження; масштабами і пропорціями розподілу своїх активів у різних країнах; інтенсивністю долучення до експорту капіталу, товарів і послуг та використання місцевих переваг (широкий доступ до природних ресурсів та відносно дешевої робочої сили); розміри внутрішньофірмової торгівлі, технологічних трансфертів» [11].

Р.Т. Кийосаки зауважує, що проблема глобалізації, є не лише проблемою економіки, а і проблемою філософії, культури, релігії, історії, політології, соціології, етики, естетики, комунікації, соціології, технології, інформатики й т.д. Зміст XXI століття становитимуть суперечності глобалізації й етнічності (антиглобалізації). Ці суперечності проявлятимуться у конфлікті Заходу з рештою людства. У зв'язку з тим, що людство вступило в нову епоху світового розвитку – епоху виживання, воно повинно вести активний пошук оптимальної гармонії шляхом зближення, взаємопроникнення і розвитку західних та незахідних культур. Водночас, вчені Латинської Америки працюють над виробленням ідеалів «космічної раси», яка може слугувати моделлю мультикультурної і плюралістичної цивілізації майбутньої історії людства [9, с. 68–72].

Проте зважаючи на дискусійність та різноплановість підходів вчених, вважаємо глобалізацію безповоротним та об'єктивним процесом. Розвиток національної економіки повинен відповідати таким перетворенням, які сьогодні виступають глобальними. В сучасних умовах господарювання проблеми глобалізації стають стратегічно важливими на мікро, макро рівнях економічної системи, адже його основою метою є вирішення назрілих соціально та природоохоронних глобальних проблем.

Вітчизняний вчений проф. Г.Г. Кірейцев зазначає «Правильне розуміння причин виникнення та ролі глобалізації в процесах суспільного економічного відтворення важливо тому, що воно сприятиме обґрунтуванню підходу щодо вибору концепції та розробки моделей розвитку економіки, раціональній побудові механізмів реалізації положень таких концепцій, включаючи ринкові механізми управління на всіх ієрархічних рівнях, а також оновленню на цій основі національних систем бухгалтерського обліку» [10, с. 37]. Глобалізація є якісно новим етапом світового розвитку, який істотно вплинув на розвиток вітчизняної методології бухгалтерського обліку так і на облікові системи різних країн, що зумовлює пошук нових напрямів її розвитку.

Потрібно зазначити, що методологія вітчизняного бухгалтерського обліку змінюватися на користь глобальних користувачів – світових організацій. При цьому потреби та вимоги щодо облікової інформації системи управління залишаються не врахованими, що знижує ефективність прийнятих рішень. Безперечним є висновок Нобелівського лауреата з менеджменту Пітера Друкера [6], що у сучасній інформаційній епосі розвитку економіки

радикальніше всього змінюватиметься найбільш традиційна із інформаційних систем – бухгалтерський облік. Проте першоосною змін бухгалтерського обліку для нас має бути не чинник світової стандартизації звітності (при всій важливості цієї проблеми), а зростання ролі бухгалтерського обліку в управлінській системі. При цьому, очевидно, що нас в першу чергу має цікавити не глобальна управлінська система (над цим є кому думати і це успішно здійснюється транснаціональними корпораціями під прикриттям глобалізації світової економіки), а національна, а в її рамках і галузева система управління.

Сучасні глобальні зміни в світовому середовищі вимагають адекватної обліково-аналітичної інформації та формують потребу у якості світової мови бізнесу, яким є бухгалтерський облік. В основу побудови методології бухгалтерського обліку є відображення економіко-правового стану та змін стану учасника ринку на основі теорії двоїстості яка полягає у відображенні майнових об'єктів у вартісному вимірнику. Індивідуалізація і персоніфікація фактів господарської діяльності здійснюється на рахунках, що характеризують відображення кожного майнового об'єкта та суб'єкта (правовласника), а також процесу (витрат, доходу) за всіма законодавчими вимогами.

Глобалізаційна економіка перед управлінськими процесами ставить все нові і нові задачі, де особлива місія для їх виконання покладається на системний бухгалтерський облік.

Отже, глобалізація мотивує до гармонізації методології бухгалтерського обліку у відповідності до розвитку економіки та продуктивних сил суспільства. Вона зумовлює застосування стандартизованих, уніфікованих принципів та правил бухгалтерського відображення економічної діяльності спрямованих на створення прозорості інформації.

Слід зазначити, що серед вчених термін «Гармонізація бухгалтерського обліку» трактується по-різному. Одні називають уніфікацію (лат. unis (uni) – один і fasere робити), інші – повну стандартизацію (англ., standard норма, зразок, еталон), треті – ці терміни вживають як синоніми.

Розвиток стандартизації та уніфікації бухгалтерського обліку залежить від правових процесів. Результативність стандартизації бухгалтерського обліку в умовах глобалізації буде залежати від стандартизації міжнародних правових норм, що регулюють банківську і комерційну діяльність. Це стосується уніфікації правових, економічних і бухгалтерських трактувань понятійних базових категорій. Тому, не узгодженість цих процесів, обумовлюють динамічний розвиток економіки, який негативно впливає на розвиток методології бухгалтерського обліку.

В умовах глобалізації формується наднаціональна система бухгалтерського обліку, а глобальна конвергенція стандартів фінансової звітності означає зближення стандартів фінансової звітності у всьому світі. Проф. В. Жук окреслює чотири існуючі наукові позиції, що характеризують всесвітню стандартизацію обліку:

- 1) міжнародна стандартизація обліку як процес повного переходу на міжнародні стандарти обліку;

- 2) міжнародна стандартизація як процес забезпечення зіставності бухгалтерського обліку та звітності різних країн;
- 3) міжнародна стандартизація як процес приведення національних норм обліку до міжнародних із збереженням суттєвих національних особливостей;
- 4) міжнародна стандартизація як процес уніфікації та гармонізації систем бухгалтерського обліку на міжнародному рівні [7].

На думку С. Діпіаза та Р. Екклз, «в корпоративному світі найближче до Всесвітніх стандартів фінансової звітності (ВСФЗ) знаходяться Міжнародні стандарти фінансової звітності (МСФЗ)» [5]. Ці стандарти розроблені Радою з міжнародних стандартів бухгалтерського обліку, яка створена в 1973 р. громадськими організаціями бухгалтерів Великобританії, Канади, Австралії, Ірландії, Німеччини, Англії, Мексики, США, Японії, Франції.

За даними дослідження Фондації з МСФЗ країн Великої двадцятки та 46 інших країн, 95 % країн заявило про намір запровадити саме МСФЗ як єдиний глобальний стандарт, а 80 % вже прийняли МСФЗ для всіх, або для більшості своїх публічних підприємств. В тих юрисдикціях, де МСФЗ вже прийнято, існують лише незначні модифікації цих стандартів. Більше половини вже прийняли також МСФЗ для МСП (IFRS for SMEs). В звіті зазначено, що шлях до МСФЗ у всіх країн різний, але кінцева мета одна – повне прийняття МСФЗ [19]. В. Жук зазначає, що «якщо США і Японія приймуть МСФЗ, ці стандарти в усіх відношеннях стануть глобальними» [19, с. 21].

Основна мета міжнародної стандартизації створення та використання в світовій практиці єдиних концептуальних принципів та методів ведення бухгалтерського обліку та складання звітності, для створення достовірної інформаційної бази про об'єкти обліку, що забезпечить прозорість та зрозумілість інформації для прийняття обґрунтованих економічних рішень.

Наближення української системи обліку до МСФЗ розпочалося в 1998 році з прийняттям урядом Програми реформування системи бухгалтерського обліку із застосуванням МСБО. У 1999 р. прийнято Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», де визначено принципи та методи ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності, що не суперечать міжнародним стандартам. З прийняттям даного державного акту розпочато етап реформування методології бухгалтерського обліку, статичну його модель почали змінювати динамічною.

Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 24.10.2007 року було схвалено Стратегію застосування міжнародних стандартів фінансової звітності в Україні. «процес глобалізації світової економіки, посилення захисту прав інвесторів та забезпечення прозорості функціонування міжнародних ринків капіталу зумовив нові підходи до удосконалення методології розкриття економічної інформації про результати діяльності суб'єктів господарювання, насамперед, емітентів цінних паперів міжнародних фінансових ринків» [17, с. 17].

Безумовно позитивним явищем є впровадження МСФЗ (IAS / IFRS) в Україні. Неминучість глобалізаційних процесів вимагає виходу вітчизняних підприємств на міжнародні ринки капіталів, що сприятиме підвищенню

надходжень інвестицій в національну економіку, так розвиток економічних відносин не може бути ізольованим від зовнішнього середовища.

М.М. Шигун: «Макрорівень моделювання бухгалтерського обліку у наукових працях розглядається переважно через призму міжнародних стандартів фінансової звітності та моделей національних систем бухгалтерського обліку (Англо-американської, континентальної та південноамериканської). Розкриття макромоделювання в бухгалтерському обліку через систему МСФЗ є дещо звуженим, а існуюча типізація національних моделей обліку не враховує ряду важливих факторів, що дозволяють переглянути групи моделей і виділити нові їх види» [22, с. 345].

Крім того в запропонованому порядку застосування МСФЗ неврахована жодна складова об'єктивної вимоги програми антиглобалізму щодо додержання принципу загальнодоступності, вільного розповсюдження знань та інформації, відмова від приватної власності на знання, подолання складної системи міжнародних та національних правил, що призводить до монополій «глобальних гравців» [3]. В умовах перехідної економіки Міжнародні стандарти фінансової звітності недостатньо орієнтують на вимоги управління функціонуванням локальної економіки і це фундаментальне положення більшість дослідників ігнорують. Економіка перш ніж стати глобальною, повинна стати розвиненою локально. І як правило... доцільно дотримуватися принципу: мислити глобально, а діяти локально [10, с. 47].

Зміна акцентів глобалізаційних перетворень дозволить вирішити ряд економічних та облікових проблем. Глобалізація хоч і носить об'єктивний та безповоротний характер сьогодні є необхідність перегляду її базових положень.

Не зважаючи на позитивне ставлення до даної моделі бухгалтерського обліку, проте залишає поза увагою ряд соціально-економічних проблем, які вимагають негайного вирішення. Глобалізаційні процеси довгий час залишали по за увагою соціальне значення економічних перетворень, їх вплив на соціальну сферу, що призвело до розвитку соціальної дискримінації у суспільстві.

Одним з альтернативних напрямів розвитку національних економік та національних систем бухгалтерського обліку в умовах глобалізації є ісламська економічна доктрина та ісламська модель національних систем бухгалтерського обліку. Ця модель спрямована на вирішення соціально економічних проблем, зокрема: подолання безробіття та бідності, підвищення соціальної захищеності суспільства, підвищення соціальної справедливості та екологічної безпеки.

Враховуючи процеси глобалізації економіки, розвиток національної системи бухгалтерського обліку повинен вписуватися у світовий процес уніфікації обліку та розглядатися як складова єдиного процесу еволюційного розвитку національних систем обліку в інших країнах світу. Проте таке врахування тенденцій у світовому процесі уніфікації обліку та стандартизації його положень повинно мати місце лише в тій мірі, в якій це відповідатиме національним інтересам України [10].

Висновки та перспективи подальших розвідок у даному напрямі. Виходячи із зазначеного можна констатувати, що на методологію

бухгалтерського обліку та його практику впливають чинники, які формуються в реальному економічному житті. Основні із них пов'язані із глобалізацією і мають міжнародне походження.

Сьогодні, розвиток методології, бухгалтерського обліку здійснювалося з відставанням від темпів глобалізації і не гармоніювало з економічними інститутами. Облікові теоретичні та методологічні технології зорієнтовані на відстоювання тільки інтересів держави в супереч іншим зацікавленим інституціям.

Вважаємо, що вдосконалення методології бухгалтерського обліку в умовах глобалізації має здійснюватися за такими напрямками:

– Методології бухгалтерського обліку повинна задовольняти інформаційні запити економічних інститутів та інтересів системи управління, виробничого та фінансового менеджменту також зорієнтована на запити стратегічного аналізу і маркетингу. Кожна складова методології бухгалтерського обліку повинна працювати на облікову практику.

– Удосконалення методології бухгалтерського обліку повинно забезпечити таке відображення одержаних результатів фінансово-господарської діяльності, що дозволить реалізувати принцип соціальної справедливості при розподілі чистого прибутку не тільки на рівні держави, а і на рівні економічних відносин між підприємством та його працівниками на основі принципу розподілу доходів «за наслідками праці».

Отже, глобальні процеси, що відбуваються в економіці, створюють умови, щодо подальшого розвитку методології бухгалтерського обліку. В основі такої методології має стати інформаційне забезпечення користувачів про нові об'єкти щодо продуктивності праці та оцінки інтелекту працівників, адекватного облікового забезпечення ефективного управління витратами на створення, зберігання та обробку інформації, розробки теоретико-методологічних підходів щодо відображення різноманітних аспектів захисту навколишнього середовища тощо.

Список використаних джерел

1. Блауг Марк. Несложный урок экономической методологии / М. Блауг // Thesis. – 1994. – Вып. 4. – С. 53–68.
2. Бутынец Ф.Ф. Предмет и объекты контроля в сельскохозяйственных предприятиях / Ф.Ф. Бутынец. – К. : 1976. – 108 с.
3. Глобалистика. Международный междисциплинарный энциклопедический словарь / Гл. ред. И.И. Мазур, А.Н. Чумаков. – М. – СПб. – Н.-Й. : ИЦ «ЕДИМА», И.Д. «Питер», 2006. – 1160 с.
4. Делягин М.Г. Мировой кризис: общая теория глобализации / М.Г. Делягин – М. : ИНФРА-М, 2003. – 51 с.
5. Дипиаза С. Будущее корпоративной отчетности. Как вернуть доверие общества / С. Дипиаза, Р. Экклз. – М. : Альбина Паблишер, 2003. – 212 с.
6. Друкер Питер Ф. Энциклопедия менеджмента: Весь Питер Друкер в одной книге: лучшие работы по менеджменту, написанные за 60 лет / О.Л. Пелявский (пер. с англ.). – М. ; СПб. ; К. : Издательский дом «Вильямс», 2004. – 421 с.
7. Жук В. До проблем стратегії запровадження МСФЗ в Україні / В. Жук // Бухгалтерський облік і аудит. – 2010. – № 10. – С. 16–20.

8. Кастельс М. Информационная эпоха: экономика, общество и культура? / М. Кастельс ; пер. с англ. – М. : ГУ ВШЭ, 2000. – 608 с.
9. Кийосаки Р.Т. Поднимите свой финансовый IQ / Р.Т. Кийосаки ; пер. с англ. С.Э. Борич. – Мн. : Попурри, 2009. – 256 с.
10. Кирейцев Г.Г. Глобализация экономики и унификация методологии бухгалтерского учета / Г.Г. Кирейцев // Научный доклад на 6-ой Международной научной конференции «Научные исследования в сфере бухгалтерского учета, контроля и анализа: теоретико-практические значения и направления дальнейшего развития» (Житомир, 18-19 октября 2007 г.). – Житомир : ЖГТУ, 2007. – 68 с.
11. Луцишин З.О. Трансформація світової фінансової системи в умовах глобалізації : [монографія] / З.О. Луцишин. – К. : Видавн. центр «Друк», 2002. – 320 с.
12. Малькова Т.Н. Исторический анализ методологии бухгалтерского учета / Т.Н. Малькова – СПб. : Изд-во СПбГУЭФ, 1997. – 249 с.
13. Малюга Н.М. Бухгалтерський облік в Україні: теорія й методологія, перспективи розвитку : [монографія] / Н.М. Малюга. – Житомир : ЖДТУ, 2005. – 548 с.
14. Новиков А.М. Методология научного исследования / А.М. Новиков, Д.А. Новиков. – М. : Либроком, 2010. – 280 с.
15. Пушкар М.С. Тенденції та закономірності розвитку бухгалтерського обліку в Україні : [монографія] / М.С. Пушкар. – Тернопіль : Економічна думка, 1999. – 422 с.
16. Советский энциклопедический словарь / гл. ред. А.М. Прохоров. – 2-е изд. – М. : Сов. энциклопедия, 1982. – 1600 с.
17. Сопко В. Глобалізаційні процеси та їх вплив на бухгалтерський облік / В. Сопко // Бухгалтерський облік і аудит. – 2006. – № 5. – С. 4–10.
18. Сопко В.В. Бухгалтерський облік [навч. посібник] / В.В. Сопко. – К. : КНЕУ, 2000. – 563 с.
19. Тріумфальна хода МСФЗ: звіт про поточні успіхи [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.gaap.in.ua/archives/2339>.
20. Устинова Я.И. Моделирование в бухгалтерском учете как инструмент совершенствования методологии / Я.И. Устинова // Научные записки НГУЭУ: [Электрон. науч. изд.]. 2007. Вып. 3 / редкол. : С.А. Смирнов (отв. ред.) [и др.]. – Новосибирск : НГУЭУ, 2007.
21. Философский энциклопедический словарь / гл. ред.: Л.Ф. Ильичев, П.Н. Федосеев, С.М. Ковалев, В.Г. Панов. – М. : Сов. энциклопедия, 1983. – 840 с.
22. Шигун М.М. Розвиток моделювання системи бухгалтерського обліку: теорія і методологія : [монографія] / М.М. Шигун. – Житомир : ЖДТУ. – 2009. – 632 с.